

31. siječanj

vlukunic@carnet.hr | 24 veljače, 2026

1961. - Ham - prva čimpanza u svemiru

NASA je 31. siječnja 1961. poslala čimpanzu Hama u svemir. Prije slanja prvih američkih astronauta NASA je koristila čimpanze za testiranje kapsule jer su smatrali da je čimpanza primat dovoljne veličine i inteligencije da pruži razumnu kopiju ljudskog ponašanja.

Lansiran iz Capea Canaverala nakon 18 mjeseci obuke, u raketi koje je letjela više od 9 000 km/h Ham je na visini od 252 kilometra imao zadatak potegnuti ručicu kad se u kapsuli upalilo trepteće plavo svjetlo. Tijekom leta koji je trajao 16 i pol minuta Ham tek dva puta od 50 nije potegnuo ručicu.

Trogodišnjak poznat kao čimpanza #65 bio je jedna od 40 čimpanza obučenih za ulazak u orbitu. Ime je dobio po centru gdje je pripreman i treniran za svemirski let - **Holloman Aerospace Medical Center**.

Nakon povijesnog leta Ham je 17 godina živio u Nacionalnom zoološkom vrtu u Washingtonu, a potom je preseljen u Zoološki vrt Sjeverne Caroline gdje je preminuo 1983. u dobi od 25 godina. Pokopan je Alamogordu u Novom Meksiku ispred Međunarodne svemirske dvorane slavnih.

Hamovim letom definirana je putanja koju je potom slijedio Alan Shepard, postavši 5. svibnja 1961. prvi Amerikanac u svemiru.